

evidentissime colligitur, visionem beatam esse sufficientem omnimodæ impeccabilitatis radicem, ita ut non sequito ad illam amore, adhuc beatos redderet impeccabiles. Ad cuius uberiores probationem, & ad argumentorum solutionem, consuli possunt Gonetus tom. 3. disp. 4. art. 4. §. 1. pag. 67. Billuart tom. 1. in folio, tract. de ultimo fine, dissert. 2. art. 4. §. 2. pag. 19. & plures alii.

ELENCHUS PRÆCIPUARUM THESIUM
ex singulis fere paragraphis primæ, & secundæ partis
Catechismi Concilii Tridentini.

PRÆFATIO LECTORI.

Cogitaveram à principio, lector benevôle, Catalogum texere conclusionum ex omnibus quatuor partibus Catechismi, ut juniores Theologi melius juvarentur; sed meam postea mutavi mentem, tum quod variis fuerim occupationibus impeditus, tum quod viderim opus nimis ex crescere; cum ipso in Catechismo sint mille, & quatuordecim numeri, seu paragraphi, inclusis tredecim prologi, ut patet sequenti schemate.

<i>Prima pars continet præfationem, & 13. capita.</i>	<i>Secunda pars continet 8. capita.</i>	<i>Tertia pars continet 10. capita.</i>	<i>Quarta pars continet 17. capita.</i>
Pref. habet §§. 13.	Cap. 1. §§. 32.	Cap. 1. §§. 14.	Cap. 1. §§. 4.
Cap. 1. habet §§. 4.	Cap. 2. §§. 76.	Cap. 2. §§. 35.	Cap. 2. §§. 11.
Cap. 2. §§. 23.	Cap. 3. §§. 26.	Cap. 3. §§. 30.	Cap. 3. §§. 7.
Cap. 3. §§. 12.	Cap. 4. §§. 81.	Cap. 4. §§. 28.	Cap. 4. §§. 5.
Cap. 4. §§. 11.	Cap. 5. §§. 79.	Cap. 5. §§. 22.	Cap. 5. §§. 8.
Cap. 5. §§. 16.	Cap. 6. §§. 16.	Cap. 6. §§. 25.	Cap. 6. §§. 4.
Cap. 6. §§. 15.	Cap. 7. §§. 34.	Cap. 7. §§. 13.	Cap. 7. §§. 6.
Cap. 7. §§. 9.	Cap. 8. §§. 34.	Cap. 8. §§. 25.	Cap. 8. §§. 9.
Cap. 8. §§. 11.	Sunt. 378.	Cap. 9. §§. 23.	Cap. 9. §§. 20.
Cap. 9. §§. 8.		Cap. 10. §§. 23.	Cap. 10. §§. 9.
Cap. 10. §§. 27.		Cap. 11. §§. 19.	Cap. 11. §§. 19.
Cap. 11. §§. 12.		Cap. 12. §§. 23.	Cap. 12. §§. 24.
Cap. 12. §§. 14.		Cap. 13. §§. 23.	Cap. 13. §§. 23.
Cap. 13. §§. 13.		Cap. 14. §§. 23.	Cap. 14. §§. 23.
		Cap. 15. §§. 20.	Cap. 15. §§. 20.
		Cap. 16. §§. 12.	Cap. 16. §§. 12.
		Cap. 17. §§. 6.	Cap. 17. §§. 6.
Sunt. 188.	Summa. 1014. efficitur.	Sunt. 210.	Sunt. 210.

Ex quibus si totidem solum theorematum extraherentur (extrahi autem possent plusquam decem millia,

lia, cum vix sit aliquid in tota, qua late patet, sacra scientia, quod ad Catechismum reduci nequeat) ac insuper plurimi Auctores ad consulendum annotantur, eo solo magnus liber, parumque jucundus exurgeret, in quo major requireretur labor, quam in alio efformando. Si enim ad conficiendum indicem unius operis ab eodem Scriptore constructi, tanta peritia est necessaria, ut quidam lepide dixerit apud Cl. Nicolaum Antonium in prologo ad indices celeberrimæ Bibliothecæ Hispanæ præcipuum quod agere debet alicujus operis auctor est index, ipsum vero opus committere potest aliis faciendum (ad denotandum quam difficile sit omnia bene succedere, quin ullus error irrepat); quanto difficilior erit indicem efformare plures indices continentem? Dicant Reatinus in Hieronymiano indice, Fabianus Justinianus in præfatione indicis universalis alphabeticæ, & quotquot similem navarunt operam.

His aliisque propria experientia notis, decrevi Catalogum brevare, solumque adducere conclusiones ex prima & secunda parte Catechismi Concilii Tridentini, in quibus includuntur 566. numeri (juxta, quam verso, Patavinam editionem anni 1766. cui, ni fallor, conformis est Matritensis) quorum aliqui videntur admodum plani, & difficultatibus expediti, utpote ad excitandam pastorum curam, & fidelium instructionem directi; alii autem ita fecundi, ut uberrimam quæstionum copiam afferant, undè theses depromi possint innumera, dogmaticæ, polemicæ, scholasticæ, morales, historicæ, mysticæ, aliæ. Ex tam multis nonnullas etiam, quæ mihi præcipuæ visæ sunt, & magis ad Catechismi litteram accedentes. Quantum ad Auctores, ne tedium pariam, aliquos dumtaxat indigito, quos aliquando consului, aut ab ipsis laudatos inveni. Quare si qui sunt hic prætermitti, qui rem ipsam melius tractent, id unice meæ ignorantia tribuatur, vel brevitati præfixæ. Certe ad Catechismi ex-

positionem conferre possunt Sacræ Scripturæ Interpretes, Theologi, Jureconsulti, Historici, Philosophi, aliique Scriptores, quorum non est numerus.

Ex solis Hispanis Theologis, qui ante septuagesimum annum elapsi sæculi scripserunt, longum Catalogum affert Nicolaus Antonius in calce tomi 2. novæ Bibliothecæ Hispanæ, indice 7. pag. 491. à §. 1. ad 12. maxime 3. 6. 8. & 12. Ex Dominicanis Jacobus Echard; ex Franciscanis Joannes à Sancto Antonio; ex aliis cujusvis regni, professionis, & instituti Michael à S. Josepho in Bibliographia critica; Carolus Ludovicus Richard in Dictionario universali dogmatico, &c. Gallice edito sex tomis in folio. Josephus Ortiz in Bibliotheca Salmantina tomo 1. classe 7. & sequentibus à pag. 91. usque ad ultimam; atque novissimum dictionarium historicum virorum illustrium Gallico idiomate octo tomis in lucem editum; Joannes Pontas initio sui dictionarii tradit fere quingentos; totidem Antonius Castèl tomo ultimo in Magistrum Sententiarum; quosdam Cardinalis Bona in Sylabo; Tirinus in fine commentarii; Ferraris in principio Bibliothecæ; Mabillonius in tractatu de Studiis monasticis à §. 9. Colletus in opusculo inscripto: *Bibliotheca juvenis Ecclesiastici*, Gallico sermone; Berti in Brevariario historico; quidam eruditus Scriptor in apparatu omnigenæ eruditionis ad Theologiam, & jus Canonicum parte 2. cap. 2. pag. 436. secundæ editionis Romanæ anni 1773. qui prius anno scilicet 1762. utilissimum edidit thesaurum Theologicum 13. tomis, ni fallor. Et tandem tomus primus Institutionum Theologicarum auctoritate Archiepiscopi Lugdunensis de novo editarum anno 1787. in principio etiam optimum Auctorum indicem tradit.

Habes hîc, erudite lector, uberrimam segetem, unde ad satietatem seligas. At enim vero, cum in dies venientes veniant recentiores portantes manipulos suos,

eos in pluribus librorum catalogis, diariis, ephemeridibus, aliisque monumentis litterariis descriptos invenies; quorum nonnullos infra promemus, tuque potiores, vel qui magis ad tuum palatum sapiant, *butyrum & mel comedens*, annotabis. Ex ipsis, aliisque sunt qui historias hæresum, qui fidei dogmata, qui Scholasticas quæstiones, qui morum regulas, qui Ecclesiæ ritus, qui alia demum ad Theologiam conductia tradunt. Nam sicut vulgo dicitur cum Poeta: *Non omnis fert omnia tellus*, ita non omnis fert omnia liber, nec omnia omnibus expediunt, placent, aut prosunt, ut cum Ecclesiastico (a), & Augustino (b) docet experientia. Quapropter præcipui seligendi sunt libri, copiose miscentes utile dulci; rejectis innumeris aliis, nec nove, nec nova ferentibus aliqua, nisi futilla, obscura, vel noxia, etsi falso in fronte promittant prava convertere in directa, & aspera in vias planas. Relegandi sunt quoque illi, quorum auctores, velut ad discordias nati, ut quondam dicebat Canus, Musas sæpe vertunt in Furias, & Minervam cum Marte confundunt. Licet autem ad instructionem pauci, & optimi libri sufficiant, cum jam dudum scripserit Seneca (c), non multis opus esse, sed efficacibus; & alibi (d): *nimiam librorum copiam onerare potius, quam instruere; utilissimum tamen erit vidisse multos, ut sciatur apud quos inveniri possit quod quaeritur, vel à quibus melius explicetur. Sapientissimus enim est, cui quod opus sit venit in mentem; proxime accedit qui alterius bene inroventis obtemperet.* Aiebat optime Cicero orat. pro A. Cluentio, ex Aristotele 1. Ethicorum.

Inter Auctores infra laudandos non apponemus Divum Thomam, Sanctum Bonaventuram, & antiquos Ec-

(a) Eccl. 37. v. 31. (b) August. lib. 1. contra Cresconium cap. 26. (c) Seneca epist. 38. (d) Idem lib. de Tranquillitate animi cap. 9.

Ecclesiæ Patres, quia cum sint præcipui Theologiæ duces, nostra commendatione non egent, & notiores sunt, quam ut possint à Theologis ignorari. Insuper, non ex omnibus quos memorabimus hortulorum nostrum rigavimus; absit ut eo indice fucum facere, illosque imitari velim, quos irridendos exhibet acutissimus Cervantes in prologo lepidissimi operis, quod omnium manibus teritur. Solum enim quædam ex nonnullis, pro temporis opportunitate desumimus. Advertere quoque libet, primis tribus Ecclesiæ sæculis Patres, & Apostolicos viros communiter ob persecutiones, & ad occultanda infidelibus nostræ religionis arcana, voce plerumque, & opere populos instruxisse, non vero libro ad hoc specialiter ordinato. Cyprianus tamen exposuit orationem dominicam, Ruffinus Symbolum fidei, alii alia, quibus catholicæ veritates docentur, resumuntur, inculcantur.

Cyrillus Hierosolymitanus quarto sæculo suis Catechesibus Catechismum delineare incœpit; eum sequuti sunt Augustinus præsertim in libro de Catechizandis rudibus, alique plures posteriores; nondum autem id satis erat, propter hæresum multitudinem. Quare Synodus Tridentina in fine ultimæ sessionis efformandum statuit Catechismum omnibus numeris absolutum, ut vera fides omnibus innotesceret, & innumeris Catechismis hæreticorum opponeretur; qui postea jussu Sanctissimi Pontificis Pii V. in lucem emissus est anno 1565. Ideoque & Catechismus Concilii Tridentini, & Catechismus Romanus communiter nuncupatur. De cuius auctoritate sapienter agit Antonius Reginaldus Ord. Præd. in libro Tolosæ prius impresso anno 1648. deinde Neapoli 1765. & demum Bassani 1778. in supplemento historiae Ecclesiasticæ Cl. Natalis Alexandri tom. 1. à pag. 137. usque ad 175. Cui præmittitur dissertatio Joannis Andræ Serrai de Romani Catechismi auctoribus, dignitate, atque præstantia.

Nos

Nos modo quasdam proponemus conclusiones, quæ ex singulis fere paragraphis primæ & secundæ partis ejusdem Catechismi possunt desumi, explicari, probari, defendi, citatis nonnullis qui de illis agunt, Auctoribus, pro quibus, & aliis, quas brevitatis causa omitimus, consuli etiam poterunt Ripalda, Castellus, & plurimi expositores Magistri Sententiarum, ac Divi Thomæ; ex cujus Summa indicem ad idem propositum edi curavit Illustrissimus Archiepiscopus Valentinus D. Franciscus Fabianus, & Fuero, ut alibi jam prænotavimus; sed cum difficile inveniatur, idcirco hunc qualemcumque texuimus, omissis prologi numeris, quoniam ad exponendum tradi non solent, & plurimis questionibus metaphysicis nullius pene momenti; præ oculis habendo illud Æschyli apud Clementem Alexandrinum lib. 5. stromaton: *Ne in iis labores temere, quæ nihil juvant, & aliud Euripidis in Oenomaio apud Stobæum sermone 56. In rebus inutilibus noli frustra laborare, quoniam qui iis incumbunt, ut ait Seneca lib. de Brevit. vitæ cap. 13. Nihil agunt, etsi multum laborent;* sed maxime Apostoli monitum 2. ad Timoth. 2. v. 23. *Stultas autem, & sine disciplina questiones devita.* Quibus si festiva addere licet, addemus fabulam undecimam cuniculorum ab ingenioso Iriarte nuper editam. Fatemur tandem cum Divo Hieronymo præfat. lib. 11. in Isaiam, impossibile esse placere omnibus; nam ut vetus quidam canebat:

Haud inconfesso est placitum mortalibus ullum,

Sed tibi quod mirum est, ridiculum est aliis.

SYLLABUS QUORUMDAM
Auctorum qui à Theologis consuli poterunt,
& per cognomina sæpius indicantur.

Ab Aquila Prosper, in Dictionario Theologico portatili. Aguirre Josephus, in Theologia D. Anselmi, & in Collectione Conciliorum Hispaniæ. Amadeus de Cæsare Minorita, in hæresologia. Annatus Petrus, in apparatu ad Theologiam. Antoine Gabriel, in Theologia Speculativa, & Dogmatica. Araujo Franciscus, in Summam Divi Thomæ. Arsekin Richardus, in universa Theologia tripartita.

Bailly Ludovicus, in tractatu de Vera Religione, & de vera Ecclesia. Bayus Jacobus, in institutionibus doctrinæ christianæ ad Catechismi Romani methodum. Bancel. Bellarminus. Berti. Besombes. Billuart. Biner. Bossuet. Boucat.

Cabades Magi Augustinus, Ord. B. V. de Mercede, in institutionibus Theologicis, cujus tomus tertius nuper in lucem prodit. Calmet, in Dictionario Biblico, & dissertationibus variis. Canus, præsertim de Locis Theologicis. Capisucchius, in Controversiis. Cartier nomine Gallus, Ord. S. Benedicti, in Theologia universa. Castrus Alphonsus, maxime adversus hæreses. Cerboni Thomas Maria, Ord. Præd. in Theologia naturali, & revelata, editis Romæ anno 1768. Chignoli Nicolaus Augustinus, Ord. Præd. in Prælectionibus, & exercitationibus Theologicis. Clericatus. Cocci. Colletus. Concina. Contenson. Cozza. Cunitiati.

Danes Petrus Ludovicus, in institutionibus doctrinæ Christianæ. Denina, de studio Theologia, & norma fidei. Dominicus à Sanctissima Trinitate, Carmelita Discalceat. in Bibliotheca Theologica. Drexelius
Tom. I. Ddd Hie-